

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Pszowie na rok szkolny 2023/2024

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Pszowie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły, w szczególności z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności uwzględnia zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest przede wszystkim dbałość o wszechstronny rozwój każdego ucznia oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo- profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2022/2023
- wniosków i analiz pracy zespołów zadaniowych, przedmiotowych, zespołu wychowawczego
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły, w tym uwag, wniosków nauczycieli, uczniów, rodziców oraz pozostałych pracowników szkoły

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski)
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu

I. Misja szkoły

Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Pszowie to szkoła znana w lokalnym środowisku ze względu na bogatą historię i tradycję kształcenia zawodowego. Celem działalności Szkoły jest doprowadzenie

do tego, aby uczniowie poprzez wiedzę, umiejętności i postawy społeczne zdobyte w procesie dydaktyczno-wychowawczym byli przygotowani do życia w warunkach współczesnego świata. Uważamy, że najlepsze efekty osiągniemy poprzez integrację środowiska nauczycieli, uczniów, rodziców. Współpraca pozwoli nam na kompleksowe działania i wpłynie na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa. Elementem niezbędnym i kluczowym w budowaniu Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły było ustalenie wartości najważniejszych dla naszej społeczności szkolnej. Wartości, jakimi się kierujemy to: szacunek, uczciwość, zrozumienie, poczucie własnej godności i tolerancja. W pracy odwołujemy się do tradycji szkoły, a naszą dewizą jest życzliwość i otwartość.

II. Sylwetka absolwenta

Szkoła przygotowuje uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Chcemy by nasz absolwent, kształtowany w wyniku pełnego i wszechstronnego procesu wychowawczo- profilaktycznego:

- kierował się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- znał i stosował zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanował siebie i innych,
- był odpowiedzialny,
- znał historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- przestrzegał zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- znał i rozumiał zasady współżycia społecznego,
- był tolerancyjny,
- korzystał z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystując narzędzia i technologie informatyczne,
- był ambitny, kreatywny, odważny i samodzielny,
- posiadał wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmował odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanował potrzeby innych i był chętny do niesienia pomocy,
- był odporny na niepowodzenia,
- integrował się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonował w zespole,
- dostrzegał problemy i zagrożenia ekologiczne,
- był otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.

Absolwent naszej szkoły będzie gotowy na miarę swoich możliwości do realizowania wymagań i oczekiwań stawianych mu przez społeczeństwo. Szkoła wyposaży go w wiadomości, umiejętności i sprawności potrzebne do realizacji zadań dnia codziennego, do podejmowania różnych ról społecznych w środowisku macierzystym, w miarę możliwości niezależnie i godnie, do aktywnego życia partnerskiego oraz do przestrzegania ogólnie przyjętych norm.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) Fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) Psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) Społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) Aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Zadaniem szkoły jest wyposażenie ucznia w umiejętności, które pozwolą mu wykorzystać zdobytą wiedzę dla dobra społecznego, własnego szczęścia i samorealizacji w dorosłym życiu. Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną oraz profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywa się w formie pogadank, szkoleń, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy. Podejmowane działania zakładają dostarczanie pozytywnych wzorców oraz korygowanie pojawiających się nieprawidłowości.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkolnej na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, przeciwdziałanie konfliktom i przemocy, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce
- 10) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego,

- 11) wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro, kształtowanie u uczniów właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie,
- 12) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,
- 6) poszerzanie wiedzy uczniów na temat znajomości prawa w codziennym życiu,
- 7) rozwijanie i wzmacnianie wiedzy uczniów na temat oszczędzania i gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi;
- 8) zapoznanie i wspieranie wszystkich uczniów, rodziców oraz pracowników szkoły w przestrzeganiu procedur bezpieczeństwa obowiązujących w szkole, w czasie epidemii COVID 19,
- 9) rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne oraz wzmacnianie wiedzy uczniów na temat problemów klimatycznych i ochrony środowiska,
- 10) podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów,
- 11) zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, również uczniom przewlekle chorym, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa,
- 12) roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.
- 13) działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią,
- 5) informowanie uczniów, rodziców oraz pracowników szkoły o procedurach bezpieczeństwa obowiązujących w szkole w czasie epidemii,
- 6) informowanie uczniów i ich rodziców lub opiekunów na tematy dotyczące problemów klimatycznych i ochrony środowiska,
- 7) informowanie uczniów o aktach prawnych obowiązujących w codziennym życiu,
- 8) informowanie uczniów, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli o możliwych sposobach pomocy w sytuacjach kryzysowych.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków

odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,

- 4) wspieranie uczniów w znajomości przepisów prawa obowiązujących w codziennym życiu,
- 5) wspieranie uczniów w umiejętnym gospodarowaniu środkami finansowymi, w tym sposobach oszczędzania,
- 6) wspieranie uczniów w podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu,
- 7) wspieranie uczniów w podejmowaniu działań mających na celu przeciwdziałanie konfliktom i przemocy rówieśniczej,
- 8) udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego wszystkim uczniom. wg. potrzeb, z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, w szczególności uczniów przewlekle chorych.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 6) zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno- pedagogicznego wszystkim uczniom, szczególnie uczniom z innych krajów, z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych,
- 7) kształtowanie u uczniów i ich rodziców czy opiekunów oraz wszystkich pracowników szkoły przestrzegania najnowszych procedur oraz wytycznych Ministra Zdrowia, Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Edukacji Narodowej w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczo-profilaktycznej w naszej szkole są ukierunkowane na:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole i poza szkołą;
- szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców;
- profilaktykę uzależnień, zarówno od środków psychoaktywnych (dopalacze, narkotyki, alkohol), papierosów i e-papierosów, jak i uzależnień behawioralnych (nadużywanie smartfonów, komputerów, Internetu);
- zwiększenie motywacji uczniów do zdobywania wiedzy i regularnego uczęszczania na zajęcia lekcyjne;
- wspomaganie wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych, włączanie treści wychowania do życia w rodzinie w zajęcia z wychowawcą oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego;
- wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro, kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie;
- działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych; szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych;
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie), wzbudzanie poczucia przynależności do grupy, integracja;
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, przeciwdziałanie pojawianiu się tych zachowań oraz eliminowanie z życia szkolnego przemocy rówieśniczej, wykluczenia, agresji słownej i fizycznej skierowanej wobec rówieśników oraz osób dorosłych;
- wzmocnienie edukacji ekologicznej, rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne;
- podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów przybywających z innych krajów;
- roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne;
- znaczny nacisk kładziony będzie również na różnego rodzaju działania profilaktyczne mające na celu zapobieganiu agresji słownej i fizycznej skierowanej wobec rówieśników oraz osób dorosłych;
- zwiększenie świadomości uczniów dotyczącej szeroko pojętej tolerancji;
- zwiększanie świadomości uczniów dotyczącej zdrowia psychicznego, zaburzeń psychicznych.

IV. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym, Radą Rodziców oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku nauki,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze Statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- nadzoruje i przestrzega obowiązujących w szkole procedur funkcjonowania szkoły w czasie epidemii.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i przedstawia go do uchwalenia Radzie Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji i ewaluacji szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,

- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- nadzorują i przestrzegają obowiązujących w szkole najnowszych procedur funkcjonowania szkoły w czasie pandemii.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawczego i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom uczniów,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych,
- nadzorują i przestrzegają obowiązujących w szkole najnowszych procedur postępowania związanych z sytuacją stanu epidemii.

5. Pedagog, pedagog specjalny i psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,

- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,

6. Rodzice:

- współtworzą szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną uchwała Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny,
- przestrzegają obowiązujących w szkole najnowszych procedur postępowania związanych z sytuacją epidemiologiczną w kraju.

7. Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawczym i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

V. Analiza dotychczasowych działań profilaktyczno- wychowawczych

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie. Na wrzesień 2023 zaplanowano przeprowadzenie ankiety czynniki chroniące – czynniki ryzyka wśród uczniów, rodziców i nauczycieli:

- analizy anonimowych ankiet skierowanych do uczniów i rodziców;
- spostrzeżeń wychowawców i nauczycieli na temat poszczególnych oddziałów;
- analizy dokumentacji szkolnej;
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły,
- analizy uwag wpisanych do e-dziennika.

W wyniku diagnozy i ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego wyłoniono następujące obszary problemowe:

- słaba motywacja do nauki (ankieta dla rodziców, ankieta dla uczniów, analiza ocen cząstkowych uczniów, spostrzeżenia nauczycieli, wychowawców);
- niska frekwencja uczniów; należy niwelować często występujące nieusprawiedliwione

absencje na zajęciach szkolnych (sprawozdania wychowawców, obserwacja, dokumentacja szkolna);

- w większym zakresie należy przedstawić uczniom zagadnienia związane z profilaktyką uzależnień od środków psychoaktywnych (dopalacze, narkotyki, alkohol), papierosów i e-papierosów oraz uzależnień behawioralnych (nadużywanie smartfonów, komputerów, Internetu) – spostrzeżenia pedagoga, wychowawców, nauczycieli, ankieta dla uczniów;
- znaczny nacisk kładziony będzie również na różnego rodzaju działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie agresji słownej i fizycznej skierowanej wobec rówieśników oraz osób dorosłych (obserwacja pedagoga, nauczycieli i wychowawców)
- rozszerzyć należy działania na rzecz profilaktyki uzależnień, przemocy fizycznej i psychicznej bezpośredniej i pośredniej (sposoby pedagog szkolnego, uwagi wychowawców i dyrektora);
- poszerzać świadomość uczniów dotyczącą szeroko pojętej tolerancji.
- poszerzać świadomość uczniów dotyczącą zdrowia psychicznego, zaburzeń psychicznych.

VI. Harmonogram działań

SFFRA	Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
INTELEKTUALNA	Rozpoznanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów	Obserwacje podczas bieżącej pracy. Przeprowadzenie ankiety czynniki chroniące – czynniki ryzyka.	nauczyciele, wychowawcy, pedagog specjalny	w ciągu roku szkolnego
	Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów, podniesienie wiary uczniów we własne możliwości	Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, udział w życiu kulturalnym miasta, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne (np. Dzień Edukacji Narodowej), prezentowanie talentów na forum szkoły, organizacja konkursów szkolnych i przygotowanie do udziału w konkursach międzyszkolnych	nauczyciele wychowawcy, pedagog, pedagog specjalny, psycholog Warsztaty w klasach dot. samooceny.	zgodnie z kalendarzem uroczystości i personalną odpowiedzialnością za konkretne działanie cały rok szkolny marzec
		„Mechanik roku” – Szkolny i międzyszkolny konkurs fryzjerski.	D. Szwankowski, D. Szuszkowski	maj 2024
		Mistrzostwa Szkół Ponadpodstawowych Powiatu Wodzisławskiego w Łyżwiarstwie	C. Stęć	luty 2024
		Udział w konkursie: Międzyszkolny Dzień z Pasją organizowanym przez ZST Rybnik	R. Bała	październik 2023
		Szkolenie rady pedagogicznej podnoszące kompetencje nauczycieli	dyrekcja, nauczyciele, specjaliści	w ciągu roku szkolnego

	Opieka nad uczniem niepełnosprawnym oraz uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Zajęcia rewalidacyjne, opieka psychologiczno-pedagogiczna, zajęcia specjalistyczne oraz dydaktyczno-wyrównawcze.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, inni specjaliści	w ciągu całego roku szkolnego
		Szkolenia rady pedagogicznej podnoszące kompetencje nauczycieli. Prowadzenie Indywidualnych Programów Edukacyjno – Profilaktycznych.	dyrekcja, nauczyciele, specjaliści	w ciągu roku szkolnego
	Roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.	Lekcje informatyki oraz inne lekcje prowadzone z użyciem technologii informacyjno-komunikacyjnych.	wszyscy nauczyciele oraz specjaliści	w ciągu całego roku szkolnego
	Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych.	Lekcje języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, lekcje wychowawcze, konkursy, świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, wycieczki edukacyjne.	nauczyciele języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, wychowawcy Wyjścia edukacyjne, lekcje w terenie.	w ciągu całego roku szkolnego
		Szkolenie dla nauczycieli i uczniów w zakresie stosowania w procesie edukacyjnym zasób sztucznej inteligencji.	dyrekcja nauczyciele uczniowie	w ciągu I semestru
	Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	Zajęcia z pedagogiem lub wychowawcą o tematyce efektywnego uczenia się i dostosowania do różnych sytuacji życiowych (np. egzamin, zawody sportowe etc.)	wychowawcy, nauczyciele oraz specjaliści	w ciągu roku szkolnego
	Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.	Lekcje wychowawcze, lekcje historii i wiedzy o społeczeństwie, pogadanki ze specjalistami, wolontariat	opiekunowie SU, pedagog, wychowawcy, nauczyciele, rodzice	w ciągu roku szkolnego
	Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.	Świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych lekcje historii, lekcje wychowania fizycznego, wycieczki tematyczne	nauczyciele historii, polskiego i wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego	w ciągu roku szkolnego zgodnie z harmonogramem zajęć
		Zorganizowanie imprezy szkolnej – Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych – Tropem Wilczym z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych.	R. Bała T. Kurant	marzec 2024
		Zorganizowanie wyjazdów do placówek kulturalnych (kino, teatr, muzeum).	wychowawcy nauczyciele	w ciągu roku szkolnego

	Rozumienie i respektowanie norm i zasad obowiązujących w szkole i poza szkołą	Zapoznanie z regulaminem szkolnym oraz zasadami życia społecznego, lekcje wychowawcze	wychowawcy, nauczyciele, pedagog	wrzesień 2023 oraz w ciągu całego roku szkolnego - przypomnienie
		Spotkanie z funkcjonariuszami policji KP Pszów – pogadanki nt. odpowiedzialności prawnej osób nieletnich oraz zagrożeniach w przestrzeni wirtualnej.	wicedyrektor goście	wrzesień 2023
		Zorganizowanie spotkania z przedstawicielami kuratorskiej służby sądowej SR Wodzisław Śląski – zajęcia dotyczące kodeksu rodzinnego oraz ustawy o resocjalizacji i wspieraniu nieletnich,	pedagog specjalny goście	kwiecień 2024
	Kształtowanie szacunku do ludzi, tolerancji, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka i przemoc	Lecje wychowawcze, wolontariat, pogadanki ze specjalistami	opiekunowie Samorządu Uczniowskiego, wychowawcy, wszyscy nauczyciele, pedagog, inni specjaliści, rodzice	w ciągu całego roku szkolnego
	Bezpieczne, roztropne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci	Lecje informatyki, lekcje wychowawcze. Profilaktyka bezpieczeństwa w sieci, pogadanki ze specjalistami	nauczyciele informatyki, wychowawcy, specjaliści	w ciągu roku szkolnego

SPOLECZNA	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	Zapoznanie uczniów i rodziców z procedurami obowiązującymi w szkole w sytuacjach zagrożenia. Przeprowadzenie próbnej ewakuacji i alarmu przeciwpożarowego. Zapewnienie właściwych standardów bezpieczeństwa.	dyrekcja wychowawcy	wrzesień 2021 oraz w ciągu trwania roku szkolnego
	Zapoznanie uczniów z aktami prawnymi obowiązującymi w szkole i codziennym życiu	Lekcje wychowawcze, lekcje historii, pogadanki z Policją – klasy I	wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi	w ciągu całego roku szkolnego wrzesień
	Doskonalenie kultury bycia	Prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych z uwzględnieniem przygotowania do życia w rodzinie i problemów współczesnej młodzieży.	wychowawcy, pracownicy szkoły	w ciągu całego roku szkolnego
	Otoczenie szczególną opieką uczniów przewlekle chorych	Lekcje wychowawcze, inne zajęcia, włączanie w życie szkoły (w miarę możliwości udział w uroczystościach, wycieczkach, konkursach itp.)	nauczyciele, pielęgniarka szkolna, pedagog, psycholog dyrekcja	w ciągu całego roku szkolnego
	Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne. Uwrażliwienie uczniów na tematy dotyczące problemów klimatycznych i ochrony środowiska	Lekcje wychowawcze, lekcje geografii, biologii, pogadanki ze specjalistami, wycieczki tematyczne Realizacja programu Edukacyjna Sieć Antysmogowa (ESA dla OSE)	wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi A. Borsukiewicz, D. Szuszkowski	w ciągu całego roku szkolnego
		Udział w światowych akcjach ekologicznych – Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, Dzień Wody. Wycieczki przedmiotowe w tym zakresie. Wycieczka do Edukatorium Juliusz w Rybniku.	wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi	
	Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy.	Nauka poszukiwania pracy, analiza ofert, nauka wypełniania dokumentów związanych z podjęciem pracy zawodowej, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, szkolny Dzień Kariery szkolny Dzień Przedsiębiorczości	wychowawcy, nauczyciel przedsiębiorczości, doradca zawodowy, pedagog R. Bała, T. Kurant R. Bała, T. Kurant	w ciągu roku szkolnego październik 2023 listopad 2023
	Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. Integracja zespołów klasowych	Lekcje z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog	w ciągu roku szkolnego, według potrzeb
		Wybory do Samorządu Uczniowskiego/wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności, wybory opiekuna SU.	przewodniczący SU, opiekun SU	wrzesień 2023
		Integracja zespołu klasowego: zajęcia integracyjne w ramach lekcji wychowawczych, zajęć z pedagogiem, imprezy klasowe, wyjścia i wycieczki	Wychowawca, pedagog, psycholog	w ciągu roku szkolnego

EMOCJONALNA	Zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, W szczególności uczniom z Ukrainy w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa. Integracja uczniów z Ukrainy	Lekcje wychowawcze, podczas bieżącej pracy z uczniem, indywidualne zajęcia z psychologiem jako dodatkowe wsparcie szkolenie dla nauczycieli z zakresu pomocy P-P uczniom z Ukrainy	wychowawcy nauczyciele, pedagog, psycholog, specjaliści dyrektor	w ciągu całego roku szkolnego wg potrzeb
	Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości Profilaktyka zdrowia psychicznego	Warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów, lekcje wychowawcze, podczas bieżącej pracy z uczniem "O emocjach" "O potrzebach" "O granicach" "Zakomunikuj"	specjaliści, nauczyciele, Cykl warsztatów w klasach; B.Ćwik	w ciągu roku szkolnego
	Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły. Stop mowie nienawiści	Zajęcia integracyjne w klasach pierwszych, lekcje wychowawcze, warsztaty ze specjalistami Akcja „Agresji – Stop!”	pedagog szkolny, wychowawcy, specjaliści wychowawcy klas 1 I. Stacha	w ciągu roku szkolnego wrzesień 2023
FIZYCZNA	Promowanie i kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych oraz pogłębianie świadomości zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem	Zajęcia o zdrowym stylu życia oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka, filmy, prezentacje Realizacja programów „Znamie – znam je?”, „Podstępne WZW”, „Wybierz życie pierwszy krok”, „Ars, czyli jak dbać o miłość” Realizacja programu „Podpaski w szkole dla każdej dziewczyny” Pogadanki na temat szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów, nadużywania smartfonów	nauczyciele biologii i wychowania fizycznego, wychowawcy klas, pedagog, inni specjaliści, pielęgniarka szkolna J. Kucza H. Kopacz A. Borsukiewicz Wychowawcy, pedagog, pielęgniarka	w ciągu całego roku szkolnego
	Zapobieganie podejmowaniu przez młodzież zachowań ryzykownych	Lekcje wychowawcze - pogadanki zajęcia z pedagogiem, psychologiem pogadanki z Policją pogadanki z dzielnicowym dla klas pierwszych	wychowawcy, specjaliści Policja dzielnicowy	w ciągu roku szkolnego według potrzeb wrzesień
		Udział w zawodach i turniejach sportowych i branżowych oraz innych formach współzawodnictwa sportowego.	Nauczyciele WF Wychowawcy klas Uczniowie	według harmonogramu zawodów

VII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo- profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet wśród uczniów, rodziców, nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami, nauczycielami i wychowawcami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespole wychowawczym, zespołach nauczycieli uczących w danym oddziale i w czasie posiedzeń Rady Pedagogicznej, analiza przypadków.